رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

التَّحْذِيرُ مِنْ بِنَاءِ المَسَاجِدِ عَلَى القُبُورِ | أوكراني | українська

Застереження від будівництва мечетей на могилах

Автор книги Вельмишановний шейх
Абдульазіз ібн Абдуллаг ібн Баз

التَّحْذِيرُ مِنْ بِنَاءِ المَسَاجِدِ
عَلَى القُبُورِ

Застереження від будівництва мечетей на могилах

لِسَمَاحَةِ الشَّيْخِ العَلَّامَةِ
عَبْدِ العَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللهِ بْنِ بَازٍ
رَحِمَهُ اللهُ

Автор книги Вельмишановний шейх
Абдульазіз ібн Абдуллаг ібн Баз

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Десяте послання:
Застереження від будівництва мечетей на могилах

З Іменем Аллага, і хвала Аллагу, мир і благословення Його посланцю.

А тепер: я ознайомився з тим, що було опубліковано в третьому номері журналу «Ліга ісламських наук» у рубриці «Новини мусульман за місяць»: про те, що Ліга ісламських наук у Йорданському Хашимітському Королівстві має намір звести мечеть над печерою, яку нещодавно виявили в селі Ар-Рахіб. І з їх слів, це та сама печера, в якій спочивали «люди печери» (асхаб аль-кагф), згадані у Священному Корані. Кінець цитати.

І з огляду на обов'язок бути щирим перед Аллагом та Його рабами, я вирішив звернутися зі словом у тому самому журналі до Ліги ісламських наук у Йорданському Хашимітському Королівстві. Зміст мого звернення: застерегти Лігу від реалізації їх наміру звести мечеть над згаданою печерою. І це лише тому, що зведення мечетей на могилах пророків, праведників та місцях, пов'язаних з ними, є тим, що досконалий ісламський Шаріат

суворо заборонив і від чого застеріг, проклявши тих, хто чинить подібне. Оскільки це є одним зі шляхів, що ведуть до багатобожжя (ширку), та надмірного забороненого звеличення пророків і праведників.

І сама дійсність свідчить про істинність того, з чим прийшов Шаріат, і є доказом того, що він — від Аллага, велична Його слава, а також є яскравим доказом і незаперечним аргументом правдивості посланця Аллага, мир йому і благословення Алага, у всьому, що він передав від Аллага та доніс до громади мусульман!

Кожен, хто замислиться над станом ісламського світу та тим, що в ньому поширилося з багатобожжя і надмірного звеличення, спричиненого зведенням мечетей над гробницями, їхнім возвеличенням, устиланням, прикрашанням і призначенням для них служителів, — той з повною певністю усвідомить, що все це є засобами, які ведуть до багатобожжя. І що однією з достоїнств ісламського Шаріату є саме заборона таких дій та застереження від спорудження подібних місць.

У «Сахіхах» аль-Бухарі та Мусліма, нехай змилується над ними обома Аллаг, передається від Айші, нехай буде задоволений нею Аллаг, що вона сказала: "Посланець Аллага, мир йому і

благословення Аллага, сказав:

«لَعَنَ اللَّهُ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى، اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ، قالَتْ عَائِشَةُ: يُحَذِّرُ مَا صَنَعُوا، قالَتْ: وَلَوْلَا ذَلِكَ لَأُبْرِزَ قَبْرُهُ، غَيْرَ أَنَّهُ خُشِيَ أَنْ يُتَّخَذَ مَسْجِدًا».

«Нехай прокляне Аллаг юдеїв і християн, які перетворили могили своїх пророків на місця поклоніння!» Вона сказала: "Так він застеріг від того, що вони зробили. І якби не це, його могила була б на відкритому місці, і були побоювання, що її перетворять на місце поклоніння".

У достовірних збірках аль-Бухарі та Мусліма також передається, що Умм Саляма та Умм Хабіба, нехай буде задоволений ними обома Аллаг, згадали в присутності посланця Аллага, мир йому і благословення Аллага, про церкву, яку вони бачили в Ефіопії, та про ті зображення, що були в ній. Тоді він, мир йому і благословення Аллага, сказав:

«أُولَئِكَ إِذَا مَاتَ فِيهِمُ الرَّجُلُ الصَّالِحُ؛ بَنَوْا عَلَى قَبْرِهِ مَسْجِدًا، وَصَوَّرُوا فِيهِ تِلْكَ الصُّوَرَ، أُولَئِكَ شِرَارُ الْخَلْقِ عِنْدَ اللَّهِ».

«Воістину, якщо помирав якийсь праведний чоловік із їх оточення, то вони будували над його могилою храм і розписували його подібними розписами і малюнками. Ті люди виявляться найгіршими створіннями перед Всемогутнім і Великим Аллагом»

А у «Сахіху» Мусліма передається від Джундуба ібн Абдуллага, нехай буде задоволений ним Аллаг, що він сказав: «Я чув, як посланець Аллага, мир йому і благословення Аллага, сказав за п'ять днів до своєї смерті:

«إِنِّي أَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ أَنْ يَكُونَ لِي مِنْكُمْ خَلِيلٌ، فَإِنَّ اللَّهَ قَدِ اتَّخَذَنِي خَلِيلًا، كَمَا اتَّخَذَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا، وَلَوْ كُنْتُ مُتَّخِذًا مِنْ أُمَّتِي خَلِيلًا، لَاتَّخَذْتُ أَبَا بَكْرٍ خَلِيلًا، أَلَا وَإِنَّ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ كَانُوا يَتَّخِذُونَ قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ وَصَالِحِيهِمْ مَسَاجِدَ، أَلَا فَلَا تَتَّخِذُوا الْقُبُورَ مَسَاجِدَ، فَإِنِّي أَنْهَاكُمْ عَنْ ذَلِكَ».

«Воістину, я зрікаюся перед Аллагом від того, щоб у мене був халіль [найближчий, вибраний, улюблений друг] з вашого числа, бо воістину, Аллаг зробив мене Своїм халілем подібно до того, як зробив Він Своїм халілем пророка Ібрагіма. А якби я міг вибрати для себе халіля з моєї громади, то неодмінно я обрав би Абу Бакра своїм халілем. І воістину, ті люди, що жили до вас перетворювали могили своїх пророків та праведників на місця поклоніння. Але ви ні в якому разі не перетворюйте могили на мечеті, бо, воістину, я заборонив вам це». І хадісів на цю тему є дуже багато.

Видатні вчені всіх чотирьох правових шкіл [мазгабів], а також інші провідні імами одностайно наголошували на неприпустимості будівництва мечетей на місцях поховань,

суворо застерігаючи від цієї практики. Ґрунтуючись на Сунні посланця Аллага, мир йому і благословення Аллага, вони прагнули вберегти ісламську громаду від повторення фатальних помилок минулих народів — юдеїв та християн, а також тих, хто збився зі шляху всередині самої умми, впавши у надмірність щодо праведників і порушивши межі, встановлені Аллагом.

Отже, обов'язком Ліги ісламських наук у Йорданії, так само як і всіх мусульман, є триматися Сунни, іти шляхом імамів та остерігатися того, від чого застеріг Аллаг і Його Посланець, мир йому і благословення Аллага. Адже саме в цьому — виправлення становища рабів, їхнє щастя та спасіння в цьому світі й у Вічному житті.

Деякі люди в цьому питанні посилаються на слова Аллага, велична Його слава, у розповіді про людей печери:

﴿...قَالَ ٱلَّذِينَ غَلَبُواْ عَلَىٰٓ أَمۡرِهِمۡ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيۡهِم مَّسۡجِدٗا﴾

﴿Неодмінно, ми встановимо над ними мечеть﴾ [Сура Аль-Кагф (Печера): 21].

Відповідь на це полягає в тому, що слід сказати: Всевишній Аллаг повідомив про правителів і тих, хто мав владу в той час, що вони висловили ці слова. Однак це не було

сказано як схвалення чи підтвердження їхньої позиції, а навпаки — з метою осуду, викриття та відвернення від їхнього вчинку.

На це вказує те, що посланець Аллага, мир йому і благословення Аллага, якому був зіслany цей аят і який є найбільш знаючим серед людей щодо його тлумачення, заборонив своїй громаді зводити мечеті на могилах, застеріг їх від цього, а також прокляв і засудив тих, хто так чинить.

Якби це було дозволено, посланець Аллага, мир йому і благословення Аллага, не застерігав би про це так суворо і не докладав би таких великих зусиль, аж до того, що прокляв тих, хто це чинить, і повідомив, що вони є найгіршими з творінь перед Аллагом, Могутнім та Величним. І в цьому достатньо пояснень та переконливості для того, хто шукає істину.

І навіть якщо припустити, що зведення мечетей над могилами було дозволеним для тих, хто був до нас, нам не дозволено наслідувати їх у цьому, оскільки наш Шаріат скасовує попередні закони, а наш посланець, мир йому і благословення Аллага, є останнім з посланців, і його Шаріат є повним і загальним. Він заборонив нам зводити мечеті над могилами, тож нам не дозволено суперечити йому, а натомість ми зобов'язані слідувати за

ним, триматися того, з чим він прийшов, і залишити все, що суперечить цьому з давніх законів чи звичаїв, які здавалися добрими для тих, хто їх запровадив, адже немає нічого досконалішого за закон Аллага і немає кращого керівництва, ніж керівництво посланця Аллага, мир йому і благословення Аллага.

І ми просимо Аллага, щоб Він дарував нам і всім мусульманам успіх у стійкості в Його релігії та в дотриманні Шаріату Його посланця Мухаммада, мир йому та благословення Аллага, — у словах і вчинках, у явному та прихованому, і в усіх справах до того часу, поки ми не зустрінемо Аллага, велична Його слава, адже Він — Всечуючий, Близький!

Мир і благословення Аллага Його рабу і посланцю Мухаммаду, його родині та сподвижникам, і на тим, хто слідував його керівництву до Судного дня!

***

uk397v4.0 - 15/04/2026

حرمين

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and the Prophet's Mosque in languages.